

Sloužili jsme za Čepičky.

Mým prvním služebním zařazení po vyřazení ze Spojovacího učiliště v Novom Meste nad Váhom bylo, velitel provozní čety u spojovacího praporu v Karlových Varech. Jenže to bylo jen tabulkové zařazení, protože jsem prováděl výcvik u kabelové roty a postupem doby jsem byl zařazen do poddůstojnické školy a měl jsem na starosti výcvik dálhopisců. V té době byl spojovací prapor vybaven radiostanicemi R 103, sovětské výroby namontované ve skříňové podobě na podvozcích ZIS. Radiovůz byl vybaven benzinovým agregátem pro provoz radiostanice a vozidlo bylo poháněno rovněž benzinovým motorem. Spotřeba benzínu byla obrovská, ale chytré hlavičky řidičů těchto vozidel dokázaly divy a různými úpravami zapalování a karburátorů dosahovali velké úspory paliva. Tyto radiostanice byly určeny pro spojení s nadřízeným a sloužily pro potřebu velitele divize.

Moje nasazení při bojovém rozdělení bylo, náčelník spojovacího uzlu na velitelské pozorovatelně velitele divize. To znamená, že jsem obstarával jak linkové, tak radiové spojení pro velitele divize. Pochopitelně bylo zapotřebí, aby každý voják znal svou úlohu v tomto konglomerátu spojařských odborností, ale pochopitelně bylo nutné počítat i s tím aby jednotlivé funkce u obsluh spojovacích zařízení byly zastupitelné. Pro spojení s podřízenými jsem měl k dispozici radiovůz na podvozku Tatra 805 (Sobota), s radiostanicí RM31A, včetně zesilovače. Tato radiostanice byla řízená krystaly, takže nastavení frekvence bylo velmi přesné. Na spojovacím uzlu byla také malá telefonní ústředna a součástí byly telefonní linky k jednotlivým funkcionářům na velitelské pozorovatelně. Takže po příjezdu na určené místo pro pozorovatelnu bylo práce více než dost a bylo zapotřebí, aby tyto práce byly ukončeny co nejdříve včetně nutného maskování. Nácvik se prováděl pochopitelně po částech a k celkovému sladění takové činnosti sloužily velitelsko štábní cvičení za plné účasti spojovacích prostředků a týlového zabezpečení štábů a pomocných jednotek.

Vzpomínám si na jedno takové cvičení, ve kterých moji spojaři sehráli velmi důležitou úlohu. V přípravě velitelsko štábního cvičení byly připraveny mapy a jeden ze souborů byl určen i pro náčelníka spojovacího uzlu, na mapách jsme zakreslovali základní situaci, kde jsme zastupovali útočícího nepřítele ze západu a protistrana kdesi za Prahou se chystala k obraně. Do této mapy jsme zakreslili i kódovací přímkou, která byla stanovena dle plánu cvičení, aby rozhodčí mohli ve svých sítích sledovat počínání cvičících. Dostavili se rozhodčí a s poplachem jsme vyrazili do terénu. Zaujali jsme výchozí postavení, vybudovali spojovací uzel, spojení podle plánu vše v naprosté pohodě. V pohodě bylo i zásobování stravou, protože všichni spojaři byli ve stavu kuchyně velitele divize a tam se nevařilo špatně a hlavně kuchyň byla neustále poblíž. Přesuny velitelské pozorovatelný byly náročné, práce až nad hlavu, protože se rušil starý uzel a současně se již budoval nový. Po jednom z takových přesunů došlo ke chvíli klidu, organizoval se odpočinek, ale bylo nutné také zaměstnat účelně část obsluhy, aby stav soustředění na plnění úkolů nepoklesl.

Ze spojovacích prostředků jsem měl v „sobotě“ záložní radiopřijímač. Nařídil jsem volné obsluze, aby prováděli radiový průzkum sítí našeho protivníka. Nalézt síť protivníka nebylo až tak těžké.

Sledováním jedné ze sítí jsme zjistili, že sice pracují na jiných frekvencích, ale používají stejnou tabulku radisty a stejně ji mají také zakódovanou, takže jsme mohli sledovat jejich povinnou prověrku. Z toho jsme usoudili, že používají i stejnou kódovací přímkou, kterou používala i naše strana.

Najednou za mnou přiběhl radista od přijímače, že zachytil nekódovanou zprávu o vybudování přepravy na Labi a s údaji o umístění dle kódovací přímkou. Ověřil jsem na mé mapě, že se jedná skutečně o místo na Labi a se zprávou jsem doběhl k veliteli divize a sdělil mu, že nepřítel vybuďoval přepravu s umístěním dle kódovací přímkou.

Když velitel divize zjistil, jakým způsobem jsme k tomuto závěru došli, vstal a zavelel. „Náčelník dělostřelectva ke mně!!!“ Náčelník dělostřelectva se bez prodlení dostavil. Velitel divize se ptal ... „kolik máme k dispozici Honest Johnů ? „ „ tři, dobře , tak okamžitě odpalte 2 kusy na přepravu nepřítel“ a dále uvedl koordináty, které jsme mu předali. Dělostřelci počítali nějaké jejich údaje pro odpálení střel Honest John a výsledek předávali rozhodčím. Mezi rozhodčími došlo k velkému rozruchu, ale potvrdili zničení přepravy !!!

Aby toho nebylo dost, tak jsem ještě požádal velitele divize, jestli můžeme vnést do radiových sítí nepřítel zmatek tím, že se představíme jako nadřizená stanice a ukončíme jim cvičení. Podkladů k oklamání nepřátelských obsluh jsme měli dost, souhlas k diverzní činnosti jsme dostali, tak jsme v této činnosti pokračovali a po jisté době jsme se jen dověděli, že jsme nepřítel zdolali a jeho obrana byla uznána za nedostatečnou. Mnohem horší to však bylo s jednotkami, které zrušili stanice, a trvalo jim prý asi dva týdny, než se vrátili do domovských kasáren.

Předpokládám, že podobná velitelsko štábní cvičení, kde obě strany mají stejné údaje pro radiový provoz a stejně kódovaný terén pro pohodlí rozhodčích, se dnes již nekonají. V každém případě jsme dokázali, že ne vždy musí vítězit strana označená jako červení a další závěr z tohoto cvičení, znovu se jen potvrdilo staré a neměnné pravidlo, že bez spojení není velení. To, že náš velitel divize využil nedostatečné přípravy rozhodčích, či řídicích orgánů cvičení, je již druhá záležitost. Ve skutečném boji by se asi také nikdo neptal, za jakých okolností se ten či onen velitel dostal k informacím, které byly pro vývoj situace rozhodující. V uváděném případě bylo neobvyklé vítězství modrých, i když bylo naplánováno, že mají zvítězit červení. Nakonec lze ještě dodat, že obě strany měly k odhalení této chyby stejně daleko, byli jsme však rychlejší a úspěšnější.

Ostrov 15. 5. 2018

kpt. v. v. Jaroslav Kovář.